

SPIS TREŚCI

1. ZAGADNIENIA OGÓLNE	1
Położnictwo i ginekologia — określenie i specyfika zawodu — <i>Tadeusz Pisarski</i>	1
Opieka medyczna nad kobietą — <i>Tadeusz Pisarski, Jana Skrzypczak</i>	2
Genetyka w położnictwie — <i>Przemysław Kądziołka</i>	5
Podstawy genetyki klasycznej	5
Dziedziczenie chorób	7
Małżeństwa „krewniacze”	11
Cytogenetyka	12
Aberracje liczby i struktury chromosomów	13
Aberracje chromosomów w poronieniach samoistnych	16
Diagnostyka prenatalna	17
Poradnictwo genetyczne	19
Rozwój i budowa narządów płciowych	20
Narządy płciowe żeńskie — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	20
Narządy płciowe męskie — <i>Piotr Jędrzejczak</i>	33
Wady wrodzone narządów płciowych i ich następstwa — <i>Szymon Banaszewski</i>	38
Wady jajników	38
Wady macicy i pochwy	39
Wady zewnętrznych narządów płciowych	43
Wybrane zagadnienia z immunologii klinicznej — <i>Maciej Kurpisz, Krzysztof Drewns</i>	44
Czynniki immunologiczne biorące udział w relacji matka–płód	44
Nawracające poronienia samoistne	47
Transport komórek i czynników odpornościowych przez łożysko	49
Odpowiedź immunologiczna w ciąży fizjologicznej	51
Choroby o podłożu autoimmunologicznym w ciąży	53
Czynnik immunologiczny w nadciśnieniu indukowanym przez ciążę	56
Immunologiczne podłoże endometriozy	57
Immunologiczne podłoże niepłodności u kobiet	58
Walka ze strachem i bólem	61
Problemy psychologiczne — <i>Jadwiga Łuczak-Wawrzyniak, Tadeusz Pisarski</i>	61
Znieczulenie w położnictwie — <i>Zdzisław Kruszyński</i>	69

2. OBJAWY WYSTĘPUJĄCE W POŁOŻNICTWIE I GINEKOLOGII . . . 79

Krwawienia — <i>Jana Skrzypczak, Tadeusz Pisarski</i>	79
Ból — <i>Leszek Pawelczyk</i>	82
Upławy — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	87
Wymioty — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	89
Świąd — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	90
Nieprawidłowe owłosienie (hirsutyzm) — <i>Leszek Pawelczyk, Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	91
Podwyższona temperatura ciała — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	94
Obrzęki — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	95

3. BADANIA DIAGNOSTYCZNE W GINEKOLOGII I POŁOŻNICTWIE . 97

Badanie kliniczne — <i>Tadeusz Pisarski</i>	97
Cytodiagnostyka — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	99
Kolposkopia — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	102
Ultrasonografia — <i>Marek Spaczyński, Jacek Brązert</i>	103
Badanie patomorfologiczne — <i>Piotr Jasiński, Tadeusz Pisarski, Helena Kędzia, Maria Chmielnicka-Kopaczek, Andrzej Kopaczek</i>	116
Monitorowanie czynności serca płodu — <i>Grzegorz H. Bręborowicz</i>	121
Testy biofizycznej oceny stanu płodu — <i>Jacek Brązert, Marek Spaczyński</i>	129
Ocena parametrów równowagi kwasowo-zasadowej płodu — <i>Grzegorz H. Bręborowicz</i>	135
Metody obrazowe — <i>Iwona Szpakowska-Rzyska</i>	140
Klasyczne metody radiologiczne	140
Tomografia komputerowa	151
Tomografia rezonansu magnetycznego	153
Diagnostyka endokrynologiczna — <i>Leszek Pawelczyk</i>	156
Badania biochemiczne — <i>Andrzej Glyda</i>	164
Laparoskopia — <i>Leszek Pawelczyk, Maciej Wilczak, Tadeusz Pisarski</i>	175
Histeroskopia — <i>Stefan Sajdak, Maciej Wilczak</i>	180
Densytometria — <i>Tomasz Opala</i>	187
Amniocenteza — <i>Tomasz Urbaniak, Tadeusz Pisarski</i>	192
Biopsja kosmówki — <i>Przemysław Kądziołka</i>	192
Fetoskopia — <i>Tomasz Urbaniak, Tadeusz Pisarski</i>	195
Amnioskopia — <i>Tomasz Urbaniak, Tadeusz Pisarski</i>	195
Badania andrologiczne — <i>Zbigniew Cymerys, Piotr Jędrzejczak, Szymon Banaszewski</i>	197
Badanie gruczołów sutkowych — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	209

4. MEDYCYNĄ ROZRODU Z ENDOKRYNOLOGIĄ 214

Określenie — <i>Tadeusz Pisarski</i>	214
Endokrynologia	214
Cykl miesięczkowy — <i>Leszek Pawelczyk</i>	214

Zaburzenia cyklu miesięczkowego — <i>Leszek Pawelczyk</i>	232
Klimakterium — <i>Krzysztof Derwich, Leszek Pawelczyk</i>	245
Wiek starczy — <i>Krzysztof Derwich, Leszek Pawelczyk</i>	250
Antykoncepcja — <i>Leszek Pawelczyk</i>	252
Metody naturalne	253
Metody mechaniczne	254
Chemiczne środki dopochwowe	255
Preparaty hormonalne	257
Kształtki wewnątrzmaciczne	265
Sterylizacja	266
Fizjologia rozrodu	267
Zapłodnienie — <i>Jana Skrzypczak</i>	267
Rozpoznanie ciąży — <i>Leszek Pawelczyk, Tadeusz Pisarski</i>	275
Zmiany ciążowe w organizmie kobiety — <i>Tadeusz Pisarski, Jana Skrzypczak</i>	280
Opieka nad kobietą ciężarną — <i>Tadeusz Pisarski, Jana Skrzypczak</i>	285
Zaburzenia czynności rozrodczych	301
Niepłodność żeńska — <i>Jana Skrzypczak, Leszek Pawelczyk, Tadeusz Pisarski</i>	301
Niepłodność męska — <i>Piotr Jędrzejczak</i>	322
Trudności w urodzeniu zdrowego dziecka — <i>Jana Skrzypczak, Tadeusz Pisarski, Leszek Pawelczyk</i>	333
Poronienie — <i>Jana Skrzypczak</i>	334
Ciąża ektopowa — <i>Romuald Biczysko</i>	346
Niewydolność cieśniowo-szyjkowa — <i>Leszek Pawelczyk, Jana Skrzypczak, Tadeusz Pisarski</i>	352
Poród przedwczesny — <i>Longin Marianowski, Anna Cyganek</i>	357
Ciąża obumarła — <i>Longin Marianowski, Anna Ejmocka-Ambroziak</i>	366

5. CIĄŻA, PORÓD I POŁÓG 369

Określenie — <i>Tadeusz Pisarski</i>	369
Rozwój, wielkość i budowa płodu — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	369
Płyn owodniowy — <i>Tadeusz Pisarski, Tomasz Urbaniak</i>	375
Fizjologia	375
Wielowodzie	379
Małowodzie	383
Popłód	385
Rozwój i budowa — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk, Tadeusz Pisarski</i>	385
Funkcja popłodu — <i>Andrzej Glyda, Leszek Pawelczyk, Marek Spaczyński, Tomasz Opala</i>	398
Hormonalna czynność łożyska — <i>Andrzej Glyda, Leszek Pawelczyk</i>	398
Transfer warunkujący rozwój płodu — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk</i>	405
Łożysko przodujące — <i>Beata Kubiaczyk-Paluch, Tadeusz Pisarski</i>	411
Przedwczesne oddzielenie się łożyska — <i>Beata Kubiaczyk-Paluch, Tadeusz Pisarski</i>	418

Przedwczesne pęknięcie błon płodowych — <i>Tadeusz Pisarski, Longin Marianowski, Krzysztof Szymanowski</i>	430
Patomorfologia — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk, Tadeusz Pisarski</i>	434
Ciąża u chorej kobiety	443
Choroby układu sercowo-naczyniowego — <i>Romuald Biczysko</i>	443
Nadciśnienie tętnicze — <i>Grzegorz H. Bręborowicz</i>	447
Choroby układu moczowego — <i>Grzegorz H. Bręborowicz, Wiesław Markwitz</i>	466
Choroby układu krwiotwórczego — <i>Małgorzata Mróz</i>	474
Konflikt serologiczny matczyno-płodowy. Choroba hemolityczna płodu — <i>Longin Marianowski, Mirosław Wielgoś</i>	485
Choroby wątroby — <i>Grzegorz H. Bręborowicz, Mariusz Dubiel</i>	493
Toczeń rumieniowaty układowy — <i>Tomasz Urbaniak</i>	501
Guz chromochłonny nadnerczy — <i>Tomasz Urbaniak</i>	503
Cukrzyca — <i>Romuald Biczysko</i>	503
Choroby gruczołów dokrewnych — <i>Romuald Biczysko</i>	511
Ostre choroby jamy brzusznej — <i>Romuald Biczysko</i>	515
Nowotwory u kobiety ciężarnej — <i>Magdalena Pisarska-Krawczyk, Marek Spaczyński, Tadeusz Pisarski</i>	520
Ciąża wielopłodowa — <i>Grzegorz H. Bręborowicz, Joanna Kempniak</i>	528
Ciąża przeterminowana i przenoszona — <i>Romuald Biczysko</i>	540
Poród	545
Poród o przebiegu fizjologicznym — <i>Stefan Sajdak</i>	545
Poród o przebiegu patologicznym — <i>Stefan Sajdak</i>	556
Operacje położnicze — <i>Grzegorz H. Bręborowicz</i>	568
Cięcie cesarskie	569
Poród po cięciu cesarskim	581
Operacja kleszczowa	582
Wyciągacz próżniowy	585
Zabiegi w położeniu miednicowym płodu	587
Zabiegi w położeniu poprzecznym płodu	591
Postępowanie przy wypadniętej pępowinie	593
Nacięcie krocza	595
Okołoporodowe wycięcie macicy	597
Połów	599
Połów o przebiegu fizjologicznym — <i>Beata Kubiaczyk-Paluch, Tadeusz Pisarski</i>	599
Połów o przebiegu patologicznym — <i>Beata Kołodziejczyk, Tadeusz Pisarski</i>	608
Przyczyny zgonów płodów i noworodków oraz kobiet w związku z ciążą, porodem i położeniem — <i>Piotr Jasiński, Tadeusz Pisarski, Maria Chmielnicka-Kopaczek</i>	614

6. NOWORODEK — *Jerzy Szczapa* 623

Noworodek zdrowy	623
Zmiany adaptacyjne	623

Ocena stanu noworodka	631
Przejściowe problemy okresu noworodkowego	640
Wybrane zagadnienia patologii noworodka	645
Resuscytacja	645
Zaburzenia oddychania	649
Zaburzenia krążenia	654
Zaburzenia rytmu serca	655
Wady wrodzone układu krążenia	656
Niewydolność zastoinowa serca	656
Noworodek z małą urodzeniową masą ciała	659
Zakażenia u noworodka	664
Zaburzenia żołądkowo-jelitowe	672
Wady rozwojowe wymagające pilnej interwencji chirurgicznej	675
Transport noworodka na oddział chirurgiczny	680
Żółtaczka u noworodków	680
 7. ONKOLOGIA GINEKOLOGICZNA — Magdalena Pisarska-Krawczyk	 685
Zagadnienia ogólne	685
Nowotwory szyjki macicy	695
Nowotwory trzonu macicy	703
Nowotwory jajnika	719
Nowotwory sromu	730
Nowotwory pochwy	736
Nowotwory jajowodu	739
Nowotwory gruczołu sutkowego	739
Nienowotworowe zmiany części pochwowej szyjki macicy	746
Nadżerka części pochwowej szyjki macicy	747
Polip szyjki macicy	748
Zadawnione pęknięcie szyjki macicy	749
Endometrioza powierzchniowa szyjki macicy	749
Zakażenia wirusowe szyjki macicy	749
 8. INNE PROBLEMY GINEKOLOGICZNE	 751
Endometrioza — <i>Jana Skrzypczak</i>	751
Zapalenia i zakażenia narządów płciowych — <i>Krzysztof Derwich,</i> <i>Malgorzata Szczepańska</i>	761
Zapalenia i zakażenia sromu	761
Stany zapalne pochwy	766
Zapalenie szyjki macicy	770
Zapalenie przydatków	774
Choroby przenoszone drogą płciową	778
Zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS) — <i>Malgorzata Szczepańska, Krzysztof Derwich</i>	782
Zaburzenia statyki narządów płciowych — <i>Stefan Sajdak</i>	787

Tyżogięcie macicy	789
Wypadanie narządów płciowych	790
Zespół bólowy miednicy mniejszej — <i>Beata Kubiacyk-Paluch,</i> <i>Tadeusz Pisarski</i>	792
Zespół zapalenia miednicy mniejszej — <i>Beata Kubiacyk-Paluch,</i> <i>Tadeusz Pisarski</i>	800
Osteoporoza — <i>Tomasz Opala, Tomasz Czerniak</i>	803
Ginekologia wieku dziecięcego i młodzieńczego — <i>Beata Kołodziejczyk,</i> <i>Tadeusz Pisarski</i>	809
Endokrynologia okresu pęknięcia	810
Badanie ginekologiczne	811
Choroby ginekologiczne wieku dziecięcego i młodzieńczego	812
Wady wrodzone narządów płciowych i ich następstwa — <i>Przemysław Kądziołka, Szymon Banaszewski, Piotr Jędrzejczak</i>	817
Wady jajników	817
Wady macicy i pochwy	818
Urologia ginekologiczna — <i>Tadeusz Pisarski, Jana Skrzypczak</i>	821
Choroby cewki moczowej	822
Choroby pęcherza moczowego	823
Uszkodzenie moczowodu	825
Przetoki moczowe	825
Nietrzymanie moczu	828
Operacje ginekologiczne — <i>Romuald Biczysko</i>	830
Wskazania do leczenia operacyjnego	830
Przygotowanie chorej do zabiegu operacyjnego	831
Podstawowe rodzaje operacji	831
Metody dostępu operacyjnego do narządów płciowych	832
Klasyczne typy operacji ginekologicznych	832
Główne powikłania w chirurgii ginekologicznej	834
Szkoły rodzenia — <i>Tadeusz Pisarski</i>	835
Kinezyterapia — <i>Tomasz Galicki, Tadeusz Pisarski</i>	837
Seksuologia	848
Podstawowe aspekty seksualnego zachowania kobiety — <i>Marian Obara</i>	848
Zaburzenia seksualne — <i>Tadeusz Pisarski, Piotr Jędrzejczak</i>	851
Karna i cywilna odpowiedzialność lekarza — <i>Zygmunt Przybylski,</i> <i>Krzysztof Kordel</i>	859

Skorowidz	871
----------------------------	-----